A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2011. november 15. *

A C-539/09. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2009. december 21-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Caeiros és B. Conte, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek,

támogatják:

az **Európai Parlament** (képviselik: R. Passos és E. Waldherr, meghatalmazotti minőségben),

* Az eljárás nyelve: német.

az **Európai Unió Számvevőszéke** (képviseli kezdetben: R. Crowe, később: T. Kennedy és B. Schäfer, meghatalmazotti minőségben),

beavatkozók,

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: C. Blaschke és N. Graf Vitzthum, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, J. Malenovský és M. Safjan tanácselnökök, K. Schiemann (előadó), G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, C. Toader és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. március 15-i tárgyalásra

a főtanácsnok indítványának a 2011. május 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel elutasította, hogy az Európai Unió Számvevőszéke a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről szóló, 2003. október 7-i 1798/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 264., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 392. o.) alapján a közigazgatási együttműködésre és annak részletes végrehajtási szabályaira irányuló vizsgálatot folytasson Németországban – nem teljesítette az EK 248. cikk (1)–(3) bekezdéséből, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o.) 140. cikkének (2) bekezdéséből és 142. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az EK 10. cikkből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

2 Az 1605/2002 rendeletet az EK 279. cikk és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 183. cikke alapján fogadták el. E rendelet 140. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) A Számvevőszék által folytatott vizsgálat arra vonatkozóan, hogy az összes bevétel beérkezése és az összes kiadás kifizetése jogszerű és megfelelő módon történt-e, figyelembe veszi a Szerződések, a költségvetés, e rendelet, a végrehajtási szabályok és minden más, a Szerződések szerint elfogadott jogi aktus rendelkezéseit.

(2) Feladatai ellátása során a Számvevőszék a 142. cikkben előírt módon jogosult utánanézni a szervezeti egységek vagy szervek a Közösségek által finanszírozott vagy társfinanszírozott műveletei pénzügyi lebonyolításával kapcsolatos minden dokumentumnak és információnak. Jogosult bármely bevételi vagy kiadási műveletért felelős tisztviselőnek kérdéseket feltenni, és az előbb említett szervezeti egységekre vagy szervekre alkalmazható ellenőrzési eljárások bármelyikét használni. A tagállamokban folytatott ellenőrzést a nemzeti ellenőrzési intézményekkel, vagy – amennyiben ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – az illetékes nemzeti szervezeti egységgel egyetértésben kell véghezvinni. A Számvevőszék és a tagállamok nemzeti ellenőrzési szervei függetlenségük megőrzése mellett a bizalom szellemében működnek együtt.

[...]”

3 Az 1605/2002 rendelet 142. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A Bizottság, a többi intézmény, a Közösség nevében bevételeket vagy kiadásokat kezelő szervek és a költségvetésből nyújtott kifizetések végső kedvezményezettjei megadnak a Számvevőszéknek minden lehetőséget és biztosítanak minden információt,

amelyet a feladata elvégzéséhez szükségesnek tart. A Számvevőszék rendelkezésére bocsátanak minden, a Közösség költségvetéséből finanszírozott szerződések odaítélésével és teljesítésével kapcsolatos dokumentumot és minden készpénz- vagy anyagszámlát, minden számviteli bejegyzést vagy bizonylatot, valamint az ezekre vonatkozó adminisztratív dokumentumokat, minden bevételre és kiadásra vonatkozó dokumentumot, minden leltárt, minden szervezeti ábrát a szervezeti egységekről, amelyet a Számvevőszék szükségesnek ítél a költségvetési és pénzügyi eredmény-kimutatás nyilvántartásokon alapuló vagy a helyszínen végzett ellenőrzéséhez, és – ugyanezen célból – minden, mágneses adathordozón létrehozott vagy tárolt dokumentumot és adatot.

Az érintett nemzeti közigazgatás többi szolgálata és belső ellenőrzési szervei minden eszközt megadnak a Számvevőszéknek, amit az feladata ellátásához szükségesnek tart.

Az első albekezdést a Közösség költségvetéséből kifizetésben részesülő természetes vagy jogi személyekre is alkalmazni kell."

4 Az EK 269. cikk és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 173. cikke alapján elfogadott, az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2000. szeptember 29-i 2000/597/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 253., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 200. o.) a 2. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontjában előírja:

„Az Európai Unió költségvetésében a saját forrásokat a következőkből álló bevételek alkotják:

[...]

c) az összes tagállamra érvényes egységes mérték alkalmazása a harmonizált hozzáadottérték-adó [a továbbiakban: HÉA] alapjára, amely alapot a közösségi szabályok alapján állapítanak meg. A (7) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően az e célból figyelembe vett adóalap egyik tagállam esetében sem haladhatja meg a GNP [Gross National Product, bruttó nemzeti termék] 50 %-át;

d) a költségvetési eljárás alapján, az összes bevétel figyelembevételével meghatározott kulcs alkalmazása, amely kulcs az összes tagállam GNP-jének összegére vonatkozik."

5 A 2000/597 határozat 8. cikkének (2) bekezdése előírja:

„Az elszámolások vizsgálata, valamint jogszerűségük és szabályosságuk ellenőrzésének sérelme nélkül, és mivel az EK-Szerződés 248. cikke és az Euratom-Szerződés 160c. cikke szerint e vizsgálatok és ellenőrzések célja főleg a hozzáadottérték-adóból és a GNP-ből származó saját források alapjának meghatározására szolgáló nemzeti rendszerek és eljárások hatékonyságának és megbízhatóságának vizsgálata, továbbá az EK-Szerződés 279. cikkének c) pontja és az Euratom-Szerződés 186. cikkének c) pontja szerinti, az ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül, a Bizottság javaslatára, az Európai Parlamenttel történt konzultációt követően a Tanács egyhangúlag fogadja el azon rendelkezéseket, amelyek szükségesek e határozat alkalmazásához, illetve a 2. és 5. cikk szerinti bevételek beszedésének ellenőrzéséhez és e bevételeknek a Bizottság rendelkezésére bocsátásához és befizetéséhez."

6 A 2000/597 határozat helyébe az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló, 2007. június 7-i 2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat (HL L 163., 17. o.) lépett, amely 2007. január 1-jén lépett hatályba. E határozat 2. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján az Európai Unió költségvetésében továbbra is a saját források közé tartoznak többek között az összes tagállamra érvényes, a közösségi szabályok alapján megállapított harmonizált hozzáadottérték-adó alapjára vonatkozó egységes kulcs alkalmazásából származó, valamint a költségvetési eljárás alapján, valamennyi

egyéb bevétel összegének figyelembevételével meghatározott egységes kulcsnak valamennyi tagállam GNI-ának (Gross National Income, bruttó nemzeti bevétel) összegére történő alkalmazásából származó bevételek.

7 A hozzáadottérték-adóból származó saját források beszedésének végleges egységes rendszeréről szóló, 1989. május 29-i 1553/89/EGK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 155., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 197. o.) 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A HÉA-sajátforrás alapjának meghatározása […] a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK [hatodik] tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: hatodik HÉA-irányelv) 2. cikkében említett adóköteles tevékenységek alapján történik […]”

8 Az 1553/89 rendelet 3. cikke szerint:

„Az 5. és a 6. cikk sérelme nélkül, a HÉA-sajátforrás alapjának egy adott naptári évre történő kiszámítása úgy történik, hogy elosztjuk a tagállam által a tárgyévben beszedett összes nettó HÉA-bevételt az ugyanazon évben alkalmazott HÉA-mértékkel.

Amennyiben valamely tagállam egynél több HÉA-mértéket alkalmaz, a HÉA-sajátforrás alapját úgy kell kiszámítani, hogy elosztjuk az összes nettó HÉA-bevételt a HÉA-mértékek súlyozott átlagával. […]”

9 Az 1798/2003 rendelet első két preambulumbekezdése kimondja:

„(1) A tagállamok határain átnyúló adókijátszás és adókikerülés költségvetési veszteséghez, illetve az igazságos adóztatás elvének megsértéséhez vezet, valamint a tőkemozgások és a versenyfeltételek torzulását okozhatja, következésképpen befolyásolja a belső piac működését.

(2) A [HÉA] kijátszásának leküzdéséhez minden tagállamban az erre vonatkozó rendelkezések alkalmazásáért felelős közigazgatási hatóságok szoros együttműködésére van szükség."

10 Az 1798/2003 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése előírja:

„E rendelet azon feltételeket állapítja meg, amelyek szerint a termékértékesítéseket és szolgáltatásnyújtásokat, a Közösségen belüli termékbeszerzést és a termékimportot terhelő [HÉA-ra] vonatkozó előírások alkalmazásáért felelős tagállami hatóságok együttműködnek egymással és a Bizottsággal annak érdekében, hogy biztosítsák e jogszabályok tiszteletben tartását.

E célból a rendelet megállapítja azon szabályokat és eljárásokat, amelyek alapján a tagállamok illetékes hatóságai együttműködnek és átadják egymásnak a HÉA] helyes megállapításához szükséges információkat.

E rendelet továbbá bizonyos adatok, különösen a Közösségen belüli ügyletekre vonatkozó [HÉA]-adatok elektronikus úton történő cseréjével kapcsolatos szabályokat és eljárásokat állapít meg.

[...]"

11 Az 1798/2003 rendelet 3. cikkének (2) bekezdése előírja:

„Minden tagállam kijelöl egy egységes központi összekötő hivatalt, amelyre a közigazgatási együttműködés terén a többi tagállammal fenntartott kapcsolat tekintetében főfelelősséget ruháznak. […]"

12 Az 1798/2003 rendelet „Információcsere megkeresésre" című II. fejezetében található 5. cikke előírja:

„(1) A megkereső hatóság kérésére a megkeresett hatóság – az egyedi esetekre vonatkozókat is – közli az 1. cikkben említett információt.

(2) Az (1) bekezdésben említett információ átadása céljából a megkeresett hatóság elvégzi az információ megszerzéséhez szükséges közigazgatási vizsgálatokat.

(3) Az (1) bekezdésben említett megkeresés tartalmazhat egyedi közigazgatási vizsgálat iránti indokolt megkeresést. [...]

[...]"

13 Az 1798/2003 rendelet „Információcsere előzetes megkeresés nélkül” című IV. fejezete bizonyos információk automatikus cseréjét írja elő.

14 E rendelet V. fejezetének rendelkezései előírják, hogy mindegyik tagállam olyan elektronikus adatbázist alakít ki, amelyben tárolja és feldolgozza a Közösségen belüli ügyletekre vonatkozó különböző információkat, valamint elektronikus adatbázist tart fenn az e tagállamban hozzáadottértékadó-azonosító számmal rendelkező személyekről. E rendelkezések meghatározzák azon feltételeket is, amelyek mellett az egyes tagállamok illetékes hatóságai hozzáférhetnek az említett adatokhoz.

15 Az 1798/2003 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 2004. október 29-i 1925/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 331., 13. o.) célja többek között az előzetes megkeresés nélküli információcsere pontos kategóriáinak, gyakoriságának, valamint az 1798/2003 rendeletnek megfelelően rendelkezésre bocsátott információk elektronikus úton történő továbbítására vonatkozó szabályok meghatározása.

A jogvita alapját képező tényállás és a pert megelőző eljárás

16 A Számvevőszék 2006. június 26-án kelt levelében értesítette a német Szövetségi Számvevőszéket, hogy 2006. október 10. és 13. között Németországban az EK 248. cikk értelmében vizsgálatot tervez, a HÉA-ból származó saját források (a továbbiakban: HÉA-sajátforrás) és és az 1798/2003 rendelet alapján a tagállamok közigazgatási hatóságainak a HÉA területén történő együttműködése vonatkozásában. A vizsgálatok közölt célja egyrészt annak vizsgálata volt, hogy a Németországi Szövetségi

Köztársaság létrehozta-e az említett közigazgatási együttműködéshez szükséges adminisztratív és szervezeti struktúrákat, másrészt pedig az említett rendelet 5. cikke szerinti információ iránti megkeresések esetén hogyan valósult meg ezen együttműködés a gyakorlatban.

17 Ezen ellenőrzés elsősorban a központi összekötő hivatalra vonatkozott volna, és adott esetben a közigazgatási együttműködésben érintett egyéb hivatalokra. Ugyanezen levélben a Számvevőszék kérte a német Szövetségi Számvevőszéket, hogy az EK 248. cikk (3) bekezdésének megfelelően közölje, hogy részt kíván-e venni az említett ellenőrzésben.

18 A Számvevőszék a német Szövetségi Számvevőszéknek küldött 2006. szeptember 7-én kelt leveléhez a tervezett vizsgálat programját részletesebben leíró dokumentumot csatolt, kérve bizonyos adatok előzetes megküldését. A Számvevőszék kérte a német Szövetségi Számvevőszéktől az említett részletes programnak és az előzetes adatkérésnek a központi összekötő hivatalhoz történő eljuttatását.

19 Az említett program szerint a vizsgálat a központi összekötő hivatal szervezetére, kialakítására és működésére, az információkérések küldésére vagy fogadására és azok kezelésére, az előzetes megkeresés nélküli információcserére, valamint a Közösségen belüli ügyletekre vonatkozó adatoknak a HÉA-információcsere-rendszer (VIES) (VAT Information Exchange System, a továbbiakban: VIES) 1798/2003 rendelet V. fejezetében érintett elektronikus adatbázisa révén történő rögzítésére és cseréjére vonatkozott. E program a közigazgatási együttműködést akadályozó jogi természetű problémák és az azok áthidalására elfogadott jogi intézkedések vizsgálatát is tervezte, valamint minden olyan más intézkedés vizsgálatát, amelyeket az említett együttműködés javítása és a visszaélések megelőzése érdekében fogadtak el; mint például a csalás ellenes hatóságokkal való együttműködés, az információcserére vonatkozó kétoldalú megállapodások, a HÉA-számok törlése, a megkereső hatóság meghatalmazottainak jelenléte a megkeresett hatóságok általi vizsgálat során, és az 1798/2003 rendelet 11. és 12. cikke által előírt egyidejű ellenőrzések különböző tagállamokban,

vagy a Fiscalis program által nyújtott lehetőségek igénybevétele (lásd a belső piac adózási rendszerei működésének javítását célzó közösségi program elfogadásáról [Fiscalis program 2003–2007] szóló, 2002. december 3-i 2235/2002/EK európai parlamenti és tanácsi határozatot [HL L 341., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet,.1 kötet, 364. o.]).

20 A német Szövetségi Számvevőszék 2006. szeptember 18-án kelt levelében megerősítette, hogy részt kíván venni e vizsgálatban.

21 Mivel a központi összekötő hivatal nem küldte meg a Számvevőszéknek az említett vizsgálathoz szükséges kért iratokat, és nem erősítette meg a vizsgálat tervezett időpontját, a Számvevőszék 2006. október 5-én kelt levelében tájékoztatta a német Szövetségi Számvevőszéket a vizsgálat 2006. november 14. és 17. közötti időpontra történő elhalasztásáról.

22 Mivel a központi összekötő hivatal nem igazolta vissza ezen új időpontokat, a Számvevőszék a szövetségi pénzügyminiszterhez címzett 2006. november 9-én kelt levelében javasolta, hogy a tervezett vizsgálatok a 2006. december 4. és 7. között legyenek. A Számvevőszék közölte, hogy ilyen vizsgálatokat lefolytattak már hét másik tagállamban, és hangsúlyozta, hogy a cél nem az adóköteles ügyletek és a HÉA helyes alkalmazásának ellenőrzése, hanem a VIES keretében elküldött és/vagy kapott információkérés hatékony és helyes kezeléséről történő megbizonyosodás.

23 A szövetségi pénzügyminiszter 2006. december 4-én kelt levelében megtagadta az említett vizsgálat Németországban történő lefolytatását, úgy érvelve, hogy annak nincs érvényes jogalapja.

24 A Bizottság, a Számvevőszék elutasításáról értesülve, és tekintettel arra, hogy az előbbi jogosult volt lefolytatni a tervezett vizsgálatot, és hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság megsértette a kötelezettségeit, mivel megtagadta a vizsgálatnak a területén történő lefolytatását, 2008. szeptember 23-án felszólító levelet intézett e tagállamhoz, amelyben az EK 226. cikknek megfelelően felhívta észrevételei megtételére. A Németországi Szövetségi Köztársaság 2008. december 23-án kelt levelében válaszolt e felhívásra.

25 A Bizottság 2009. március 23-án indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben felhívta a Németországi Szövetségi Köztársaságot arra, hogy a vélemény kézhezvételétől számított két hónapos határidőn belül tegye meg a véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

26 Mivel e tagállam 2009. május 22-i válaszát a Bizottság nem találta kielégítőnek, a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

A Számvevőszéknek a bevételek vizsgálatára kiterjedő hatáskörére vonatkozó érvelés

27 A Bizottság szerint az EK 248. cikkből kitűnik, hogy a Számvevőszék feladata, hogy független külső vizsgálóként ellenőrizze, hogy a közösségi források beszedésére és felhasználására vonatkozó pénzügyi műveleteket helyesen tartották-e nyilván és

közölték, jogszerűen és szabályszerűen hajtották-e végre a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség jegyében, valamint hogy javaslatokat tegyen a Közösség pénzgazdálkodásának javítása érdekében.

28 E feladatok alapvető természetére tekintettel és az említett rendelkezés hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében a Számvevőszék vizsgálati hatáskörét tágan kell értelmezni, és ki kell azt terjeszteni a Közösség bevételeivel és kiadásaival közvetlen kapcsolatban álló valamennyi területre, valamint szereplőre.

29 Márpedig a HÉA-bevételek beszedése ilyen kapcsolatban van a közösségi HÉA-sajátforrásokkal. Ugyanis a hatodik HÉA-irányelv rendelkezéseinek megfelelően beszedett, az ezen adóból származó bevételek, az említett források összege kiszámításának kiindulási értékét képezik.

30 Bár az 1798/2003 rendelet nem szabályozza közvetlenül a Közösség bevételeinek beszedését, meghatározza a HÉA-sajátforrások jogszerűségét és szabályszerűségét, mivel az e rendelet által bevezetett együttműködés a HÉA helyes megállapításának biztosítására irányul, lehetővé téve ezáltal a Közösség számára, hogy valóban a rendelkezésére álljanak e források.

31 Az EK 248. cikk (3) bekezdésének első albekezdéséből, valamint az 1605/2002 rendelet 140. cikke (2) bekezdésének első albekezdéséből és 142. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből, általánosabban pedig az EK 10. cikkben foglalt jóhiszemű együttműködésre irányuló kötelezettségből kitűnik továbbá, hogy a tagállamokban folytatott ellenőrzések esetében az utóbbiak teljes mértékben kötelesek segíteni a Számvevőszéket a feladatai ellátásában. Mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság megtagadta, hogy a Számvevőszék lefolytassa a vitatott vizsgálatot Németországban, nem teljesítette az e tekintetben fennálló kötelezettségeit.

32 A Parlament állítja, hogy a Számvevőszéknek az EK 247. cikk (2) és (4) bekezdésében rögzített függetlensége, valamint az említett intézménynek az EK 248. cikk (4) bekezdésében meghatározott általános hatásköre, hogy saját kezdeményezésére megállapításokat és külön jelentéseket adjon, azzal jár, hogy a Számvevőszék a Közösség pénzügyeinek vizsgálata keretében szabadon határozza meg ezen ellenőrzések tárgyát, anélkül hogy a másodlagos jog azt korlátozza.

33 A Számvevőszék hatáskörének megszorító értelmezése annál kevésbé igazolt, mivel annak tevékenységei értékes segítséget nyújtanak mind a költségvetési hatóság, mind pedig a közösségi jogalkotó számára, amint arról a vitatott vizsgálat vonatkozásában a Számvevőszék 8/2007. sz. külön jelentésének tartalma tanúskodik (HL 2008. C 20., 1. o.). Mivel a Számvevőszék csak vizsgálatra és véleményadásra feljogosító hatáskörrel rendelkezik, tevékenységei jogalapjának kérdése nem ugyanolyan módon merül fel, mint a Közösség jogalkotói tevékenysége jogalapjának kérdése.

34 A HÉA-kijátszás és -kikerülés, valamint az általuk okozott tagállamok közti torzulások befolyásolják a saját források rendszerének általános egyensúlyát, mivel minden HÉA-sajátforrás csökkentését ellentételezni kell a GNI-re alapított saját források emelésével. Mivel az e tekintetben az 1798/2003 rendelet által bevezetett együttműködés minőségének lehetővé kell tennie az adókijátszások felderítését és a kiegészítő HÉA-bevételek beszedését, így növelve a HÉA-sajátforrások kiszámításának alapját, e rendelet tiszteletben tartása meghatározó a közösségi bevételek jogszerűsége és szabályszerűsége szempontjából.

35 A Számvevőszék úgy érvel, hogy mivel feladatait és hatáskörét az EK 246. és az EK 248. cikkre alapítja, vizsgálati politikáját az elsődleges jog tiszteletben tartása mellett, és a Bíróság értelmezésére tekintettel szabadon határozhatja meg anélkül, hogy többek között a másodlagos jogi rendelkezések korlátoznák az említett hatáskört, vagy azt leronthatnák.

36 Vizsgálati jogköre kiterjed valamennyi olyan közösségi jogi rendelkezésre, amely hatással van a közösségi kiadásokra és bevételekre, annak érdekében, hogy a Parlamenthez és a Tanácshoz címzett éves és külön jelentések révén vitaalapot nyújtson a zárszámadáshoz, és annak feltárásához, milyen téren lehetne javulást elérni. A Számvevőszék a külön jelentések keretében felhatalmazással rendelkezik különösen arra, hogy szabadon válaszhasson a hatáskörébe tartozó bármely témát vagy területet, amelynek tekintetében úgy látja, hogy javaslatot tehet az érintett közösségi intézkedések gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése érdekében.

37 A német kormány által javasolt, a Számvevőszék hatáskörét a korlátozott jellegű pénzügyi vizsgálatkora szűkítő értelmezés, amely nem engedné a szabályozásból eredő feltételeken és a gondos pénzgazdálkodás elvén alapuló hatékonysági és eredményességi vizsgálatokat, megfosztaná hatékony érvényesülésétől az EK 248. cikk (2) bekezdését annyiban, amennyiben e rendelkezés a bevételekkel és kiadásokkal történő gondos gazdálkodásra utal.

38 A fentiekből következik, hogy a Számvevőszéket többek között egyrészt a HÉA-bevételek hatékony beszedése és az abból eredő HÉA-sajátforrásokkal való gondos pénzgazdálkodás biztosítása érdekében alapították, másrészt pedig azért, hogy adott esetben javaslatokat tegyen, és ellenőrizze, hogy az 1798/2003 rendeletben előírt együttműködési rendszer megfelelően és hatékonyan működik-e.

39 A német kormány által kifejtett aggodalom, hogy az említett intézmény a tagállamok gazdasági helyzetének ellenőrzésére törekszik, mivel hozzájárul az Unió egyik saját forrásának kiszámítási alapjául szolgáló GNI képzéséhez, nem megalapozott, mivel a HÉA-tól eltérően – amely területen a közösségi jogból eredő, a bevételek beszedésére

vonatkozó kötelezettségek kötik a tagállamokat – nem állnak fenn ilyen kötelezettségek a tagállamok gazdaságpolitikájának kialakítása és folytatása tekintetében.

40 A német kormánynak a szubszidiaritás elvének megsértésére vonatkozó érvét illetően a Bizottság, a Parlament és a Számvevőszék álláspontja szerint az említett elv a normatív jellegű határkörök gyakorlása tekintetében irányadó, nem pedig az olyan vizsgálati vagy véleménynyilvánítási hatáskörök esetében, mint amelyekkel a Számvevőszék rendelkezik. A Bizottság és a Számvevőszék hangsúlyozza többek között, hogy az utóbbi hatáskörei, amennyiben a Közösség összes bevételére és kiadására vonatkoznak, a Szerződés által biztosított kizárólagos hatáskörök körébe tartoznak, különösen a Közösség költségvetési hatóságának a költségvetés végrehajtása vizsgálatának keretében történő tájékoztatása érdekében, oly módon, hogy e hatáskörök nem sorolhatók az osztott hatáskör fogalma alá, és azokat nem befolyásolja az a körülmény, hogy a nemzeti hatóságok is lefolytathatnak bizonyos vizsgálatokat.

41 A Bizottság szerint az 1798/2003 rendeletben bevezetett együttműködés határokon átnyúló jellege mindenesetre igazolja a Számvevőszék bevatakozását, amelynek hatásköre a nemzeti szervekkel ellentétben kiterjed valamennyi tagállamra. Továbbá a saját források közös rendszere megköveteli, hogy központilag biztosítsák, hogy minden egyes tagállam megfelelően hozzájáruljon a közösségi költségvetés finanszírozásához.

42 A német kormány szerint a Számvevőszék hatáskörét – még ha vizsgálati, nem pedig döntési jogkörről van is szó – teljes mértékben meghatározza a Szerződés, ami a külön jelentés készítését illeti. Márpedig az EK 248. cikk (1)–(3) bekezdéséből kitűnik, hogy e hatáskör csak az elszámolásokra vonatkozik, illetve a Közösség bevételeinek és kiadásainak jogszerűségére, valamint szabályszerűségére.

43 E tekintetben a HÉA-bevételek beszedésére irányuló, az 1798/2003 rendeletben szabályozott együttműködés nem áll közvetlen vagy kellő kapcsolatban a közösségi bevételekkel. A HÉA-bevételek ugyanis a nemzeti költségvetés körébe tartoznak, és el kell őket különíteni a HÉA-sajátforrásoktól, amelyek a közösségi bevételek részét képezik.

44 Így, amint az a 2000/597 határozat 2. cikke (1) bekezdésének c) pontjából és az 1553/89 rendelet 2. és azt követő cikkeiből következik, a tényleges HÉA-bevételek összege egyszerűen egy meghatározott elszámolási egység, amely alapján a HÉA-sajátforrás összege kiszámításra kerül egy külön, különböző kivetítéseket, korrekciókat, illetve ellentételezéseket magában foglaló számítás révén.

45 Az a körülmény, hogy HÉA-bevételek csökkenése a tagállamok GNI-jéből származó saját források nagyobb igénybevételével jár, nem elegendő a Számvevőszék vizsgálati hatáskörének az említett bevételekre történő kiterjesztéséhez.

46 Amint azt a 2000/597 határozat 8. cikkének (2) bekezdése megerősíti, csak a beszedett HÉA-bevételek tagállamok általi helyes meghatározása és a HÉA-sajátforrás összegének meghatározása érdekében a beszedett HÉA-bevételekből kiinduló számítások tartozhatnak a Számvevőszék hatáskörébe. Nem ez a helyzet viszont a nemzeti adóhatóságok szerkezetét és az e hatóságok által alkalmazott HÉA-beszedési eljárásokat illetően, amelyek a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak. Az e szerkezetekre és az ezen eljárásokra kiterjedő vizsgálati hatáskörrel tehát csak a megfelelő nemzeti szervek rendelkezhetnek.

47 Ha másként döntenénk, az a GNI-ből származó saját forrásokat illetően annak efogadását jelentené, hogy a Számvevőszék vizsgálati hatásköre kiterjed a tagállamok gazdaságpolitikájára is.

48 Másodlagosan a német kormány úgy érvel, hogy a szubszidiaritás elve is ahhoz a következtetéshez vezet, hogy HÉA-beszedésre irányuló intézkedések, és így az e területre vonatkozó közigazgatási együttműködés ellenőrzése nem a Számvevőszék, hanem a nemzeti számvevőszékek hatáskörébe tartozik. Az 1798/2003 rendeletben szabályozott határokon átnyúló helyzetek vizsgálata könnyedén megtörténhet az utóbbiak közös fellépése révén.

A Számvevőszéknek a kiadások vizsgálatára vonatkozó hatáskörét érintő érvelés

49 Válaszában a Bizottság úgy érvel, hogy az 1798/2003 rendelet végrehajtása az Unió költségvetését terhelő kiadásokkal járt, oly módon, hogy a vitatott vizsgálatot igazolja a Számvevőszéknek a kiadások vizsgálatára vonatkozó hatásköre is. Ezen érvelést támogatja a Számvevőszék is, amely megállapítja többek között, hogy a német hatóságoknak megküldött, a jelen ítélet 19. pontjában említett vizsgálati programból kitűnik, hogy a tervezett vizsgálat a Fiscalis-program alapján közösségi finanszírozás alá tartozó CCN/CSI-hálózaton vagy a VIES-rendszeren keresztül történő információtárolásra és -cserére vonatkozott.

50 A német kormány elfogadhatatlannak tartja ezen érvelést, amelyet – mivel a keresetben nem szerepel – a Bizottság már nem adhat elő a válasz szakaszában. Ugyanis mivel megfosztották az alperes államot attól a lehetőségtől, hogy az ellenkérelmében válaszoljon az említett érvelésre, a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ának első albekezdése kizárja a kereset tárgyának kiterjesztését. Az említett szabályzat

93. cikkének 4. §-ából következik továbbá, hogy beavatkozóként a Számvevőszék nem orvosolhatja a keresetnek a felperes mulasztása miatti részleges elfogadhatatlanságát.

51 Érdemben a német kormány azt állítja, hogy a Számvevőszék által bejelentett vizsgálat, és következésképpen annak a Németországi Szövetségi Köztársaság általi megtagadása nem érintette a közösségi kiadások vizsgálatát. Emellett a kiadások vizsgálatának szándéka nem igazolhatja a vitatott vizsgálat egészét, mivel az számos olyan tényezőre kiterjedt, amelynek finanszírozása kizárólag a tagállami költségvetésből történik.

52 A Bizottság a német kormány által hivatkozott elfogadhatatlansági kifogás elutasítását kéri. Egyrészt a vitatott érvelésre hivatkoztak a pert megelőző eljárás során, így nem sérül a Németországi Szövetségi Köztársaság védelemhez való joga. Másrészt az említett érvelés nem terjesztette ki a kereset tárgyát. Mind a Bizottság, mind pedig a Számvevőszék azt állítja többek között, hogy a beavatkozó szabadon hivatkozhat olyan érvelésekre, amelyeket az általa támogatott fél nem adott elő.

A Bíróság álláspontja

53 Előzetesen meg kell állapítani, hogy Németországi Szövetségi Köztársaság 2006 végén nyilvánította ki tiltakozását a Számvevőszék tervezett vizsgálata ellen. Továbbá, és amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, a kötelezettségszegés esetleges fennállását a Bizottság indokolással ellátott véleményében rögzített határidő leteltének időpontjában fennálló helyzet alapján kell megítélni. Márpedig az említett határidő a jelen eljárás esetében 2009 májusában lejárt.

54 A fentiekből következik, hogy a szerződések azon rendelkezéseit, amelyekre tekintettel értékelni kell a Bizottság által állított kötelezettségszegést, a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtti rendelkezések adják.

55 E pontosításra figyelemmel meg kell vizsgálni először is a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az EK 248. cikk (1)–(3) bekezdéséből eredő kötelezettségeinek állítólagos megszegését.

56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződés a Közösség különböző intézményei közötti hatáskörmegosztás olyan rendszerét hozta létre, amely a Közösség intézményi szerkezetén belül és a Közösségre bízott feladatok megvalósítása terén minden egyes intézményre saját feladatkört ruház (a C-70/88. sz., Parlement kontra Tanács ügyben 1990. május 22-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-2041. o.] 21. pontja).

57 Továbbá, amint az az EK 7. cikk (7) bekezdéséből kitűnik, a Számvevőszék, amelyet a Maastrichti Szerződés intézményi rangra emelt, a többi intézményhez hasonlóan az EK-Szerződésben ráruházott hatáskörök keretében jár el.

58 A Számvevőszék hatáskörét tág értelemben először is az EK 246. cikk határozza meg, amely előírja, hogy a pénzügyi ellenőrzést az említett intézmény végzi.

59 Az EK 248. cikk – amely az említett határkört részletezi, és pontosítja annak a Számvevőszék általi gyakorlásának módját – az (1) bekezdésében többek között előírja, hogy az utóbbi megvizsgálja a Közösség összes bevételre és kiadásra vonatkozó

elszámolását, és hogy az elszámolás megbízhatóságát, valamint az alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét igazoló nyilatkozatot terjeszt a Parlament és a Tanács elé, amely nyilatkozat a Közösség tevékenységének valamennyi főbb területére kiterjedő külön értékelésekkel egészíthető ki.

60 Az EK 248. cikk (2) bekezdése többek között pontosítja, hogy a Számvevőszék megvizsgálja a bevételek és kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét, és biztosítja a gondos pénzgazdálkodást, amelynek során jelentést tesz, különösen ha bármilyen szabálytalanságot észlel.

61 Az EK 248. cikk (3) bekezdése felhatalmazza a Számvevőszéket arra, hogy nyilvántartások alapján és szükség esetén a helyszínen, különösen a tagállamokban a nemzeti ellenőrző szervekkel vagy – ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységekkel kapcsolatot tartva ellenőrzést végezzen.

62 Az EK 248. cikk (4) bekezdése többek között előírja, hogy a Számvevőszék éves jelentést készít, amelyet megküldenek a többi intézményének, és az említett intézményeknek a Számvevőszék megállapításaira adott válaszával együtt közzéteszik az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. A Számvevőszék azonban bármikor – különösen külön jelentés formájában – előterjesztheti meghatározott kérdésekre vonatkozó megállapításait, és a többi közösségi intézmény bármelyikének kérésére véleményt adhat. Amint azt a Bíróság már pontosította, az említett rendelkezés célja a Közösség pénzgazdálkodásának javításához történő hozzájárulás a jelentéseknek az intézmények számára történő megküldésével, és válaszaik kidolgozásával (a C-315/99 P. sz., Ismeri Europa kontra Számvevőszék ügyben 2001. július 10-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-5281. o.] 27. pontja). Ezen jelentések célja a zárszámadásról határozó költségvetési hatóság, valamint általában véve a Számvevőszék által e területeken talált esetleges hiányok vagy funkciózavar orvoslására hatáskörrel renelkező közjogi szereplők tájékoztatása.

63 A jelen esetben a Számvevőszék által tervezett vizsgálat lényegében arra irányult, hogy megbizonyosodjanak az 1798/2003 rendeletben előírt, a HÉA-val kapcsolatos közigazgatási együttműködés bevezetéséről, valamint szerkezetének és mechanizmusainak megfelelő működéséről, majd az ennek során tett megállapításoknak lehetővé kellett tenniük az említett szerkezetek és mechanizmusok hatékonyságának növelésére irányuló javaslatok esetleges külön jelentés formájában történő előterjesztését.

64 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 269. cikkből kitűnik, hogy a költségvetést, az egyéb bevételektől függetlenül, teljes mértékben a saját forrásokból finanszírozzák.

65 Abban az időszakban, amikor a német hatóságok megtagadták a vitatott vizsgálat lefolytatását, az Európai közösség saját forrásainak rendszerét a 2000/597 határozat szabályozta. E határozat 2. cikkének (1) bekezdése szerint az említett saját források közé tartoznak többek között a közösségi szabályok alapján megállapított harmonizált hozzáadottérték-adó alapjára vonatkozó egységes kulcs alkalmazásából származó bevételek. Ugyanez a helyzet állt fenn a 2007/436 határozat 2. cikke szerint, amely a Bizottság által kibocsátott indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor volt hatályban.

66 Az 1553/89 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerint a HÉA-sajátforrás alapja a hatodik HÉA-irányelv 2. cikkében említett adóköteles ügyletek alapján kerül meghatározásra. Ezen irányelv helyébe 2007. január 1-jétől a közös hozzáadottértékadórendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.; a továbbiakban: HÉA-irányelv) lépett.

67 Az említett rendelet rendelkezéseiben előírt különböző kiigazítások sérelme nélkül annak 3. cikke előírja, hogy a HÉA-sajátforrás alapját úgy kapjuk, hogy elosztjuk a tagállam által a tárgyévben beszedett összes nettó HÉA-bevételt az ugyanazon évben

alkalmazott HÉA-mértékek súlyozott átlagával, amennyiben a tagállam egynél több HÉA-mértéket alkalmaz.

68 Az említett kiigazítások között szerepel többek között az 1553/89 rendelet 2. cikke (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében foglalt pontosítás, amely szerint az ugyanazon cikk (1) bekezdésének alkalmazásában a HÉA-sajátforrás meghatározása során figyelembe kell venni azon tevékenységeket, amelyeket a tagállamok továbbra is mentesíthetnek a hatodik HÉA-irányelv 28. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően. E tekintetben az 1553/89 rendelet 6. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése előírja többek között, hogy ugyanezen rendelet 2. cikke (2) bekezdése harmadik francia bekezdésének alkalmazásában a tagállamok úgy számítják ki a HÉA-sajátforrás alapját, mintha e tevékenységek adókötelesek lennének, annak érdekében, hogy azonos helyzetbe hozzák ezen államokat azon más tagállamokkal, amelyek nem mentesítettek meghatározott ágazatokat (lásd a C-251/88. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1990. május 23-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-2107. o.] 14. pontját).

69 E kérdések tekintetében kétségtelenül igaz, hogy a HÉA-bevételek legnagyobb része a tagállamok költségvetésének részét képező nemzeti adóbevételt képez, így e bevételek csupán kis aránya kerül saját forrásként a közösségi költségvetésbe (lásd ebben az értelemben a C-414/97. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-5585. o.] 23. pontját).

70 Ugyanígy igaz, hogy – amint a német kormány érvel – a HÉA-sajátforrás összegének kiszámítása nem egyszerűen a tényleges HÉA-bevételek bizonyos százalékának meghatározása, hanem az ilyen számítás során a jelen ítélet 68. pontjában felidézett cél érdekében számos korrekciós összeg kerül alkalmazásra.

71 Az ilyen megállapítások nem befolyásolják azonban azt a tényt, hogy a saját forrásoknak a Szerződés végrehajtása érdekében bevezetett rendszere a HÉA-sajátforrást illetően a tagállamok terhére arra irányuló kötelezettség létrehozását célozza, hogy saját forrásokként a Közösség rendelkezésére bocsássák a HÉA címén beszedett összegek egy részét (lásd ebben az értelemben a C-30/89. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1990. március 13-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-691. o.] 23. pontját). E megállapítások nem befolyásolják azon körülményt, hogy a tagállamok kötelesek az említett HÉA-bevételek hatékony beszedése érdekében és a 2000/597 vagy a 2007/436 határozat és az 1553/89 rendelet által előírt mértékben a közösségi költségvetés rendelkezésére bocsátani a vonatkozó HÉA-sajátforrásokat, tiszteletben tartani a levonásokra vonatkozó különböző közösség jogszabályokat, mint például a hatodik HÉA-irányelvben és a HÉA-irányelvben vagy a 1798/2003 rendeletben foglaltakat. A helyzet e tekintetben lényegesen eltér a tagállamok GNI-jén alapuló saját forrásokra vonatkozótól.

72 Közvetlen kapcsolat áll fenn tehát egyrészt az alkalmazandó közösségi jogot figyelembe véve a HÉA-bevételek beszedése, másrészt pedig a vonatkozó HÉA-sajátforrás közösségi költségvetés rendelkezésére bocsátása között, mivel az előbbi beszedése során történt mulasztás potenciálisan az utóbbi csökkenéséhez vezet.

73 E tekintetben a Bíróság különösen úgy ítélte meg, hogy amikor valamely tagállam a hatodik HÉA-irányelvből következő követelmények figyelmen kívül hagyásából eredően nem vont le HÉA-t valamely ügylettípus után, az ilyen jogsértés azzal is járhat, hogy az említett tagállam elmulasztja teljesíteni azon kötelezettségét, hogy a Bizottság rendelkezésére bocsássa az említett ügyletek után levonandó adónak megfelelő összegeket (lásd többek között a C-276/97. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6251. o.] 49., 56., 61. és 70. pontját, a C-358/97. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6301. o.] 58., 65., 69. és 78. pontját, valamint a C-359/97. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6355. o.] 70., 77. és 87. pontját).

74 Ugyanígy – emlékeztetve arra, hogy a hatodik HÉA-irányelv 2. és 22. cikkéből, valamint az EK 10. cikkből következik, hogy minden egyes tagállam köteles elfogadni valamennyi törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezést annak érdekében, hogy a területén biztosítsa az esedékes HÉA teljes összegének beszedését, és pontosítva, hogy közös HÉA-rendszer keretében a tagállamok kötelesek biztosítani az adóalanyokra rótt kötelezettségek tiszteletben tartását, és e tekintetben bizonyos mozgástérrel rendelkeznek, többek között a rendelkezésükre álló eszközök felhasználásának módja kapcsán – a Bíróság hozzátette, hogy e mozgásteret korlátozza azonban többek között a közösségi saját források hatékony beszedésére irányuló kötelezettség (a C-132/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5457. o.] 37–39. pontja).

75 A hatodik HÉA-irányelv elfogadása során a Tanács által kitűzött célok között szerepelt többek között – amint az különösen ezen irányelv tizenegyedik preambulumbekezdéséből kitűnik, amelynek szövegét a HÉA-irányelv harmincötödik preambulumbekezdése vette át – a saját források egységes módon történő beszedése valamennyi tagállamban (lásd a C-326/99. sz. „Goed Wonen”-ügyben 2001. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-6831. o.] 47. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

76 Továbbá emlékeztetni kell arra is, hogy a HÉA-sajátforrás minden csökkentését ellentételezni kell a kiadások csökkentésével vagy a GNI alapú saját források növelésével, ami befolyásolja a közösségi kiadások fedezését szolgáló saját források rendszerének egyensúlyát.

77 Pontosabban az 1798/2003 rendeletet illetően meg kell állapítani, hogy az említett rendelet szerint a tagállamok számára előírt együttműködési mechanizmusok – mivel a HÉA-kijátszás és -kikerülés elleni küzdelemre irányulnak a tagállamok összességében – maguk olyan jellegűek, hogy közvetlen és lényeges befolyással bírnak a HÉA-bevételek tényleges beszedésére, és így a HÉA-sajátforrásnak a közösségi költségvetés rendelkezésére bocsátására.

78 E tekintetben egyrészt hangsúlyozni kell, hogy a HÉA-kijátszások jelentős része a valós vagy állítólagos Közösségen belüli kereskedelem során történik, másrészt pedig emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság korábban úgy ítélte meg, hogy az érintett tagállamok adóhatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtás és a közigazgatási együttműködés alapvető jelentőségű különösen annak elkerüléséhez, hogy a Közösségen belüli termékbeszerzés után ne fizessék meg a HÉA-t (lásd ebben az értelemben a C-285/09. sz. R-ügyben 2010. december 7-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-12605. o.] 52. pontját).

79 Emelett hangsúlyozni kell, hogy az 1798/2003 rendeletben bevezetett együttműködési szabályok valamely tagállam általi hatékony alkalmazása nemcsak az említett tagállam által a saját területén történő adókijátszás és -kikerülés elleni hatékony fellépésre való alkalmasságát határozza meg, hanem más tagállamok arra való képességét is, hogy területükön folytassák e küzdelmet, különösen ha ez utóbbi tagállamokban a HÉA megfelelő alkalmazása az előbbi tagállam rendelkezésére álló vagy ott sokkal könnyebben megszerezhető információktól függ.

80 A fentiekből következik, hogy az 1798/2003 rendelet által bevezetetthez hasonló, a nemzeti közigazgatások közötti együttműködés olyan jellegű, hogy amennyiben hatékonyan és az e rendelet rendelkezéseinek megfelelően folytatják, hozzájárul az adókijátszások csökkenéséhez és a HÉA-bevételek hatékony beszedéséhez, valamint megfelelő mértékben a HÉA-sajátforrásnak a különböző alkalmazandó közösségi jogszabályok szerinti szinten tartásához, és ezáltal a saját források általános egyensúlyának megőrzéséhez.

81 E feltételek mellett el kell fogadni, hogy a Számvevőszék hatáskörrel rendelkezett a vitatott tervezett vizsgálat lefolytatására, mivel a vizsgálat – annyiban, amennyiben az 1798/2003 rendelet alapján a közigazgatási együttműködésre vonatkozott – a tervezett közösségi bevételek jogszerűségére és az azokkal való vonatkozó gondos

pénzgazdálkodásra terjedt ki, és ezáltal közvetlen kapcsolatban állt az említett intézményre az EK 248. cikkben ruházott hatáskörökkel.

82 A német kormány érvelésével ellentétben az ilyen, az említett cikkből levezetett következtetést nem kérdőjelezi meg a különösen a 2000/597 határozat 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt pontosítás, amely szerint az említett rendelkezés nem sérti az EK 248. cikkben előírt elszámolások vizsgálatát, valamint jogszerűségük és szabályosságuk ellenőrzését, amely vizsgálatok és ellenőrzések célja főleg a HÉA-sajátforrások alapjának meghatározására szolgáló nemzeti rendszerek és eljárások hatékonyságának és megbízhatóságának vizsgálata. Meg kell továbbá állapítani, hogy az említett pontosítást időközben törölte a 2007/436 határozat 8. cikkének (2) bekezdése.

83 Továbbá, mivel a vitatott tervezett vizsgálat összességében, amint az a jelen ítélet 81. pontjából következik, a Számvevőszéknek a bevételek vizsgálatára vonatkozó hatáskörébe tartozik, nem szükséges, hogy a Bíróság vizsgálja annak kérdését, hogy az említett vizsgálat igazolható-e, és ha igen, akkor esetlegesen milyen mértékben igazolható a Számvevőszéknek a kiadások vizsgálatára vonatkozó hatáskörével, ennélfogva nem szükséges továbbá azon kérdés eldöntése sem, hogy elfogadható-e a Bizottság és a Számvevőszék erre vonatkozó érvelése.

84 Emellett a jelen ügyben nem szükséges annak eldöntése sem, hogy a vizsgálatok vonatkozásában szerepet játszhat-e, és ha igen, akkor esetlegesen milyen mértékben bír jelentőséggel a Németországi Szövetségi Köztársaság által védelmében másodlagosan felhozott szubszidiaritás elve a Számvevőszék és a nemzeti ellenőrző szervek intézkedéseinek elkülönítése tekintetében. Ennek kapcsán elegendő megállapítani, hogy még ha feltételezzük is, hogy a szubszidiaritás elve irányadó a jelen esetben, az 1798/2003

rendelettel bevezetett, a HÉA-ra vonatkozó közigazgatási együttműködés határokon átnyúló jellege mindenesetre arra vezetne, hogy a vitatott vizsgálat összeegyeztethető az említett elvvel. Ugyanis, mivel az ilyen vizsgálat arra irányul, hogy megbizonyosodjanak az összes tagállam közigazgatásának részvételével történő együttműködés megfelelő működéséről, amelytől részben függ az említett egyes közigazgatásoknak a saját területükön történő, az adókijátszás és -kikerülés elleni hatékony fellépésre való alkalmassága, az említett vizsgálat központosítva, közösségi szinten a Számvevőszék által szükségszerűen jobban kivitelezhető, különösen mivel az utóbbi hatásköre a nemzeti számvevőszékekkel ellentétben kiterjed a tagállamok összességére.

85 Mivel a fentiekből következik, hogy a Számvevőszék az EK 248. cikk szerint hatáskörrel rendelkezett a vitatott vizsgálathoz hasonló vizsgálat lefolytatására, meg kell állapítani, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság e vizsgálat területén való elvégzésének megtagadásával nem teljesítette az e cikkből, különösen pedig annak (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

86 Az előző megfontolások összességéből következik, hogy a Bizottság e kereseti kérelmét el kell fogadni.

87 Másodszor, ami a Bizottság által szintén hivatkozott EK 10. cikk megsértését illeti, elegendő azonban megjegyezni, hogy nem lehet megállapítani az e cikk rendelkezéseiben foglalt általános kötelezettségek teljesítésének elmulasztását, amely megkülönböztetendő a konkrétabb, a Németországi Szövetségi Köztársaság tekintetében az EK 248. cikkből eredő kötelezettségek teljesítésésnek megállapított elmulasztásától (lásd ebben a C-334/08. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2010. július 8-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-6869. o.] 75. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ugyanis, és amint arra emlékeztettünk, az EK 248. cikk (3) bekezdése kifejezetten előírja, hogy az e cikk (1) és (2) bekezdése szerint a Számvevőszék hatáskörébe tartozó vizsgálatok szükség esetén lefolytathatók a tagállamokban, és az ilyen vizsgálatokat a Számvevőszékkel a bizalom szellemében együttműködő nemzeti

ellenőrző intézményekkel vagy az illetékes nemzeti szervezeti egységgel egyetértésben kell elvégezni.

88 A Bizottság harmadszor annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság megsértette az 1605/2002 rendelet 140. cikkének (2) bekezdéséből és 142. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

89 E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy a Bizottság, amelyre a hivatkozott kötelezettségszegés bizonyítása hárul, nem fejtette ki, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaságnak felrótt kötelezettségszegés e két rendelkezés vonatkozásában esetlegesen mennyiben elkülönítendő attól a kötelezettségszegéstől, amelynek megállapítását az EK 248.cikk (1)–(3) bekezdésére tekintettel kéri, sem pedig azt, hogy az e tagállam által követett magatartás az említett 140. cikk (2) bekezdésének és 142. cikk (1) bekezdésének pontos megfogalmazására tekintettel milyen mértékben olyan jellegű, hogy sérti az említett rendelkezéseket.

90 Ebből következik, hogy a Bizottság erre vonatkozó kereseti kérelmét el kell utasítani.

91 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel elutasította, hogy a Számvevőszék az 1798/2003/EK tanácsi rendelet alapján a közigazgatási együttműködésre és annak részletes végrehajtási szabályaira irányuló vizsgálatot folytasson Németországban – nem teljesítette az EK 248. cikk (1)–(3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

92 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Németországi Szövetségi Köztársaságot, mivel lényeges jogalapjai tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Ugyanezen szabályzat 69. cikke 4. §-ának első bekezdésével összhangban a Parlament, a Számvevőszék – mint beavatkozók – maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel elutasította, hogy az Európai Unió Számvevőszéke a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 1798/2003/EK tanácsi rendelet alapján a közigazgatási együttműködésre és annak részletes végrehajtási szabályaira irányuló vizsgálatot folytasson Németországban – nem teljesítette az EK 248. cikk (1)–(3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

3) A Bíróság a Németországi Szövetségi Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

4) Az Európai Parlament és az Európai Unió Számvevőszéke maguk viselik saját költségeiket.

Aláírások